

helt eller delvist, og som uden at lide væsentlige afsavn kan betale omkostningerne, helt eller delvist kan pålægges at erstatte det offentlige omkostningerne til vidneførsel. Denne regel indebærer en ændring i forhold til i dag, hvor der ikke er hjemmel til at pålægge en part disse udgifter. Det foreslås endvidere, at en part, som vinder sagen, men som ved forhold, der kan bebrejdes vedkommende, har været årsag til, at omkostningerne til vidneførsel har fået et større omfang end nødvendigt, kan pålægges at erstatte disse ekstra omkostninger, jf. henvisningen til §§ 248 og 249.

Det forudsættes, at de indtægtsgrænser, som skal gælde for tildelingen af fri proces, indgår i vurderingen af, om en part kan antages at kunne bære omkostningerne til vidneførsel uden at lide væsentlige afsavn. Desuden forudsættes det, at retten begrænser udgifterne til vidneførsel til det nødvendige ved på forhånd at afskære vidneførsel, som ikke kan antages at være af betydning for sagen, jf. herved § 180, og ved ikke at indkalde udenbys vidner til dømmende ret, medmindre omkostningerne hertil står i et rimeligt forhold til sagens betydning og værdi og til betydningen af, at vidnet kommer fysisk til stede, jf. herved muligheden for anvendelse af videomøder.

Om baggrunden for de stillede forslag henvises i øvrigt til betænkningens afsnit IX, kap. 3.2.4.

Til § 244

Bestemmelsen, som er ny, men svarer til gældende praksis, giver adgang til, at det offentlige efter rettens bestemmelse helt eller delvis kan påtage sig at afholde udgifter til syn og skøn for en part, som ikke kan betale omkostningerne uden at lide væsentlige afsavn. De økonomiske betingelser for fri proces forudsættes anvendt ved vurderingen af partens evne til selv at bære omkostningerne.

Det foreslås endvidere, at retten efter § 248 kan pålægge en modpart, der taber sagen, helt eller delvis at erstatte det offentlige omkostninger til syn og skøn eller i medfør af § 249 kan pålægge en vindende modpart at erstatte sådanne omkostninger helt eller delvis, hvis omkostningerne på grund af forhold, der kan bebrejdes den vindende part, har fået et større omfang end nødvendigt.

Om baggrunden for forslagene henvises til betænkningens afsnit IX, kap. 3.2.4

Til § 245

Bestemmelsen giver adgang til, at udgifter til transport og overnatning mv. for en part eller en rettergangsfuldmægtig, der er indkaldt til retten uden for det sted, hvor vedkommende bor eller opholder sig, efter

rettens beslutning kan afholdes helt eller delvis af det offentlige. Dette svarer for så vidt angår parten til ordningen efter kapitel 2, § 24, jf. Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 249 af 22. april 1991 om afholdelse af udgifter i forbindelse med behandlingen af retssager i Grønland § 6, stk. 4. For så vidt angår rettergangsfuldmægtigen er der derimod tale om et nyt forslag. I modsætning til den gældende ordning foreslås det offentlige afholdelse af omkostningerne dog betinget af, at parten ikke selv kan bære omkostningerne uden at lide væsentlige afsavn. De økonomiske betingelser for fri proces forudsættes i denne forbindelse anvendt ved vurderingen af partens økonomiske evne.

Det følger af bestemmelsen, at den kun kan anvendes, hvis afhøringen af parten ikke kan foregå ved anvendelse af fjernkommunikation.

Af bestemmelsens sidste pkt. fremgår det, at §§ 248 og 249 finder tilsvarende anvendelse – dvs. at mulighederne for at pålægge en part at erstatte det offentlige udgifter er de samme som ved det offentlige afholdelse af udgifter til syn og skøn.

Forslaget er i øvrigt omtalt i betænkningens afsnit IX, kap. 3.2.5.

Til § 246

Bestemmelsen fastslår, at andre omkostninger – dvs. omkostninger ved sagens førelse, som ikke i medfør af fri proces, beskikkelse af rettergangsfuldmægtig eller §§ 243-245 afholdes af det offentlige – påhviler den part, der har iværksat det retsskridt, som omkostningen vedrører. Dette svarer til den gældende ordning, men den gældende retsplejelov indeholder ikke en udtrykkelig regel herom.

Hvornår parten endeligt må afholde de omkostninger, som ikke afholdes af det offentlige, beror på §§ 248 og 249.

Til § 247

Bestemmelsen, adskiller sig fra de gældende regler i kapitel 3, § 20, stk. 1 og 2, ved at retten skal tage stilling til omkostningsspørgsmålet af egen drift. Den vindende part behøver således ikke udtrykkeligt at nedlægge påstand om at få tilkendt sagsomkostninger. Kriterierne for, hvornår en omkostning kan pålægges modparten, foreslås i øvrigt ikke ændret.

Efter *stk. 1* kan retten pålægge en part, som taber sagen, at erstatte modparten dennes nødvendige eller rimeligt begrundede udgifter ved at føre sagen. Dette gælder dog ikke, hvis retten finder, at der foreligger særlige grunde til at fravige dette udgangspunkt. Det kan f.eks. være tilfældet, hvis modparten først på et